

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ринку вулиці Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВСІ НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ (У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ТА БУКОВИНІ).

Товариші Робітники й Фармери!

З старого краю, з Західної України, наспіли жахливі вісти. Східну Галичину і Буковину навістила нечувана в історії нашої батьківської землі повінь, як наслідок великих, продовжних, зливних дощів. Ріки Сян, Дністер та Прут і їхні долини (Бистриця, Тисьмениця, Стрий, Свіча, Лімниця, Чечва, Золота Бистриця, Чорна Бистриця, Рибиця, Черемош, Сучава і ін.) розлили свої води і затопили сотні галицьких та буковинських сіл і містечок. Кілька сотень сіл і містечок в Галичині й Буковині повні цілковито зміла й знищила. Сотки людей загинули у водних хвилях; багатьох затопила повінь у їхніх власних хатах, поки вони дізналися про небезпеку. Десятки тисяч залишилися без даху над головою, без одяжних, без кусця хліба. Збіжжя, скот, домашню птицю і все, що підтримувало і так незавидне життя наших нещасних братів на залитою водою просторі, забрала вода й знищила. Десятки тисяч, що врятувалися від повені, загрожують тепер ще тяжчою смертю від голоду й холоду.

Хто з нас не знає, хто не розуміє, що це за велетенська катастрофа, яке велике нещастя для бідного населення на багатонаселеній західно-українських землях, що тільки недавно пережило воєнне лихоліття, руйнацію, грабунки, шибениці й розстріли, що й без повені не мало світлої години у шляхетно-боярському поневоленні. Тепершня природна катастрофа доповнила вже шестеру чашу терпіння наших братів. Хто-ж поспішить їм з допомогою? Від ворогів допомоги їм нема що надіятись. Допомогти їм можуть тільки ті, що знають їхню горе і щиро, не лукаво співчують їм.

Ми, українські робітники та фермери в Канаді, є власне одними з тих, що можуть і повинні негайно допомогти жертвам повені у Східній Галичині та Буковині. І ми свій обов'язок сповнимо.

Зараз, як наспіли перші відомості про велике нещастя й горе наших братів на Західній Україні, створено у Вінніпегу з представників головних зарядів робітничо-фермерських організацій — Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім, Робітничого Запального Товариства, Жіночої Секції ТУРФДім, Секції Молоді ТУРФДім, Головного Українського Агітаційно-Пропагандового Комітету Комуністичної Партії Канади, а також з представників редакцій "Українських Робітничих Вістей", "Фармерського Життя" та "Робітничі" — Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні. Хто-ж інший відгукнеться на нещастя працюючих, як не їхні організації.

В понеділок, 5. вересня, на адресу "Українських Робітничих Вістей" наспіла вже радіограма такого змісту:

Львів, 5. вересня.

"Українські Робітничі Вісти",

Прічард і МакГрегор, Вінніпег.

Підкарпаття під водою. Шкоди страшні. Організуйте допомогу працюючим Західної України. Лист слідує. Селянсько-Робітничий Комітет Допомоги Жертвам Повені.

У відповідь на прохання наших братів, наш Комітет започаткував кампанію збирання фонду на допомогу жертвам повені на Західній Україні колекцією, улаштованою того-ж таки вечора, як отримано радіограму, під час концерту в Українській Робітничій Домі, що принесла \$361.18. Вирішено також улаштувати у Вінніпегу у слідує-ж таки неділю вранці колекту від хати до хати, а вечором великий мітинг в Українській Робітничій Домі у цій-же справі.

А оцєю відозвою наш Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні звертається з покликом до всіх українських робітників та фермерських організацій і до всіх українських робітників та фермерів, що співчують великому горю своїх братів в старому краю, негайно взятися до збирання фонду на допомогу жертвам повені. Заряди місцевих організацій повинні чимскорше створити місцеві комітети для тої цілі, а довірливі них повинні об'єднатися для праці всі ті, що бажать допомогти справі. Улаштовуйте мітинги і розяснюйте всім, яке велике горе постигло селян і робітників Східної Галичини і Буковини. Улаштовуйте колекти хата в хату. Фермери, збирайте збіжжя від тих, що не можуть допомогти грошми; везіть це збіжжя до елеваторів, а на адресу Комітету у Вінніпегу посилайте підписані збіжжя тикети ("грейн тикетс"). Збирайте жертви скрізь, де можете і при всякій нагоді.

Товариші Робітники й Фармери! До кого тільки доносить відомин нашого поклику, нехай негайно спішить на поміч жертвам повені на Західній Україні. Робіть самі, що зможете, для цієї справи й других кличте на допомогу. Нехай голосним дзвоном тривоги залунає скрізь покликом: ВСІ НА ПОМІЧ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ТА БУКОВИНІ!

Наш Комітет охотно послужить всіми порадами, вказівками і допомогою, поскільки це буде можливо, успіхові цієї кампанії. Він розішле друковані листи до всіх тих робітничих та фермерських організацій і поодиноких товаришів робітників та фермерів і товаришів робітниць та фермерок, що їх адреси можна буде дістати, а також до тих, що свої адреси йому подадуть. Коли хто не отримає листи, а

Спішіть з допомогою жертвам страшної повені!



МАПА ШЛОЇ ГАЛИЧИНІ. Короткими крисками відмежована Західна Галичина від Східної. Всі міста в Східній Галичині і частині Буковини, що закреслені густими лініями — це околиці залиті і спустошені великими повенями. Коли цю мапу рисували, то ще не було відомостей про те, що на буковинському боці залито багато більше, як тут зазначено. Грубою лінією, що йде майже по середині Галичини, зазначено ріку Дністер, а тонші лінії, що йдуть до Дністра, це менші ріки. Більшими буквами написані головні міста так Галичини, як і Буковини.

бажасе допомогти колектуванням фонду, нехай негайно напише про це до нашого Комітету. Пишіть за всіми інформаціями, порадами та за листами, а також посилайте негайно зібрані гроші на слідує-ж адресу:

FLOOD RELIEF COMMITTEE FOR WESTERN UKRAINE, Ukrainian Labor Temple, COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS., — WINNIPEG, MAN.

Спішіть з допомогою негайно. Не проволікайте, бо поміч потрібно зараз. Робіть так, як робили-б там на місці нещастя, рятуючи жертви повені.

На розпучливий голос наших братів в старому краю: "Рятуйте!" нехай могутнім відгомном понесеться до них наша відповідь: ВСІ СПІШИМО НА ДОПОМОГУ!

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ:

М. Попович, І. Навізієвський, М. Ірчан, М. Шатувський, Д. Присташ, Т. Кульчицький, В. Чайковський, О. Хоміцький, І. Алабонець, Галя Сивак, Марія Адама.

НОВИЙ НАСТУП ШЛЯХТИ НА УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ.

Від самого початку свого панування на українських землях польська влада ретельно нищила українське шкільництво. Темі цього нищення зростає більше, коли за допомогою польських соціалістів та української буржуазії прийшов до влади колишній пелесевичівський провідник — маршал Пилсудський. Всехляпською програмою Грабського й Прушинського, що має на меті протягом 25 років спольщити всю українську людину, демократи з-під стягу Пилсудського почали виконувати ще з більшим завзяттям, ніж то робили самі творці її.

Наслідки походу проти української школи ще до минулого навчального року були такі: в Східній Галичині із 2,612 українських народних шкіл, що існували в часі, коли Галичину захопила Польща, залишилося тільки коло 900. Решту цілковито спольщено. На північних українських землях після 4-річного панського панування із 1,050 українських шкіл залишилося тільки 421, решту-ж або закрито, або спольщено. Справа виглядає ще гірше, коли взяти на увагу, що й та жменька шкіл, що ще залишилася ніби українською, насправді є польською. Пани-польонізатори або просто повикидали на вулицю українських учителів, або-ж перевели їх на Познань, а на їх місце попризначали в українські школи польських патріотів. У цих ніби українських школах запанував польський патріотичний дух, вони стали по суті шкільними польськими майстернями до калічення й деморалізації українських дітей.

Орієнтація української буржуазії на Варшаву, спроби урядових політиків заробити там на справі боротьби проти Радянської України зміцнили протіуркранські позиції польського уряду, і він від самого початку почав пловати на своїй власній обіймці. Одержити перехід української буржуазії й дрібного міщанства, що об'єднані в УНДО та радикальній партії, на бік польської буржуазії, братання їх на громадських виборах не тільки з Пилсудським, а й вшепольськими надади ще більшою нахабством польській владі і вона знову взялася до дальшого нищення рештків українських шкіл, хоч здавалося, що вже й нищити нічого не залишилося.

Учнівське "Діло" в числі з дня 9-го серпня пише, що ціла низка громад різних повітів одержала ухвалу шкільного куратора про скасування української мови в їхніх школах та заміни її польською. Цю ухвалу куратор мотивує тим, що він, мовляв, одержав заяву батьків більше, ніж 20 дітей з жаданням, щоб у школі було заведено польську мову. Спольщення цих шкіл має бути переведено з початком цього шкільного року. Перевірити, чи такі заяви справді було подано, немає змоги, бо хто підписав заяви, кураторія тримає в великій таємниці. Скорше що такі заяви й не подавалися, або що підписи на них піддроблено, бо польщається школи навіть у селах, де нема жадної польської дитини. Але це не міняє справи. Факт, що в сучасно-українських селах польонізуються школи, лишається фактом. Цей новий наскок польської шляхти природно мусить викликати обурення широких мас українського селянства, і ось УНДО з завзятістю молодого люлька польської буржуазії спішить попередити, щоб це обурення не перейшло в одверту боротьбу проти польської буржуазії та уряду. Учнівське "Діло" намагається відтягти українські народні маси від цієї боротьби, заклинаючи

МОСКОВСЬКА "ПРАВДА" ПРО МІЖНАРОДНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

День 23. серпня захитав мрії Пуанкаре та його льокавів, що "устабілізований" французький капітал легко і безболісно справиться з революційними тенденціями. "Велике значіння 23. серпня (день замордування Сакка й Ванзетті) для Франції і цілого світу полягає у факті, що робітники знов починають боротись і будувати барикади", — пише "Правда".

"Величезне значіння паризької демонстрації підкреслюється фактом, що Париж дає не сам. З Парижем демонстрували робітники по шій Франції. Протест в Лондоні також заслуговує на особливу увагу. Самий вже факт, що лондонська поліція не в стані була не допустити до тієї демонстрації і що десятки робітників ранено та арештовано, становить найкращий доказ революційного характеру демонстрації. Лондон ризикує від Парижа тим, що він не має традицій вуличних боїв. Якраз через це кожна подія на вулицях Лондону набуває особливого значіння.

Лондонські і паризькі події треба розглядати в зв'язку з успішним поступом революційних військ в Китаю і успішним входом цих військ на територію провінції Квантуна. Якраз саме з огляду на тяжкий і скмплікований стан, в який боротьба увійшла зараз там, кожна одрибочка прогресу, зробленого революційними військами, набуває серйозної політичної важливості. Мобілізація мас в різних частинах Європи і Америки створює приязний ґрунт для успішного прогресу революції в Китаю.

Після довгої перерви ми вперше є свідками безпосереднього союзу революційного руху в Китаю з квалісним рухом пролетаріату Заходу під проводом комунізму. Ми входимо в нову фазу напруженої класової боротьби. Обскуранти, подібні Фощу, підомгані ширю "Форвертсгамі" бажали-б приборкати нову хвилю пролетарської класової боротьби священною кампанією проти першої соціалістичної країни. Однак голоси Фощів та "Форвертсів" безсилні знов придумати пролетарських борців Заходу і Сходу.

ЧОРНІ ДІЛА "СВЯТИХ ОТЦІВ" ПОЧАЇВСЬКИХ.

За царських часів почаївська лавра славилася на всю Росію не тільки як кубло царських бандитів, а й як "академія" царських погромників. Тут виховувалися погромницькі агітатори, писалася й друкувалася погромницька література, розроблювалися плани погромів і т. д., і т. ин. Чорностенні "святі отці" почаївські розуміється, поза цією погромницькою діяльністю вилі, ще й "жити", але якось на це "життя" не звертали уваги, у віні кидалося більше людюгерство "смирених", ніж їх розсупста.

Це кубло з ласки панства польського залишилося існувати. Але обсяг його діяльності дуже зменшився та й що до погромної агітації, то почаївська частину роботи взяли українські та польські націоналісти; друкарню теж забрали до Варшави і в "святих отцях" ще більше лишилося часу для повсякденного "святого" життя. Про це повсякденне життя оповідається в кореспонденції, що її надруковано в Луцькій "Українській Громаді". Кореспондент пише: "Всім відома Почаїво-Успенська Лавра на Волині, бо з різних кінців наших земель стягається до неї на прощу чимало людю. І цього року на трійцю було чимало прощан. Навіть блаженніший митрополит Денис завітав до Лаври зі

всім своїм "штабом". Не всі, правда, монахи були задоволені приездом блаженнішого, особливо його штабу, бо всякий знав, що чимало индиків, куреї, качок та всього буде знищено "милими" гостями. Зате для деяких монахів приезд блаженнішого був дуже бажаний, особливо для тих, що одержали "проізводство" у вищій чин. Так, наприклад, ієромонаха Патрокла, сподвижника і друга архимандрита Дамаскіна, "проізведено" в чин ігумена. Цей новоспечений ігумен відомий багатьом зі своїх подій, знають його у Варшаві. І в Почаїві цей "скромний та смиренний інок" захотів ознаменувати своє "проізводство" чимсь особливим "не звичайним"...

На другий день трійці він по обіді заманив до себе дивчину п'ятицяти літ, хористку лаврського хору, сповів її, як вона сама каже чимсь кольоровим, від чого вона стала непригодною, а потім осоромив її. Мати дивчини зі своїм синем зов три години стукали до помешкання "смиреного" ігумена, але він не відчинив. Келійник того-ж таки ігумена, монаху й хлопці, учні майстерні, горючили, що дивчина в "ігумена", й щоб вони сильніше стукали. Мати ще з більшою енергією стала стукати, нарочито галасу й "ігумен" Патрокл побачив, що може бути кеделько і в 12-ій годині ночі відчинив свою "келію".

Мати, побачивши свою дочку напівпритомною, замідь того, щоб поличити волюся "смиреному ігуменові", стала бити дочку. "Смирений" подивляник попросив, щоб вели себе тихше, бо вже нічна пора й всі сплять. Дивчина плачучи оповідала матері, що вона нічого не памятає, що з нею було, бо ще з вечора "смирений" сповів їй чимсь, від чого вона й стала непригодною.

Нещасна жертва "смиреного інока" походить з дуже бідної сім'ї, яка насилу заробляє на життя, живе в напівзруйнованій лаврській хаті, бо власна хата зруйнована війною.

Найшлися добрі людю, порадили й навіть допомогли цю справу направити до судового слідчого. "Смирений" ігумен та його не менш "смирений" начальник арх. Дамаскін вживають всіх засобів, навіть терористичних, аби цей факт заматати. Сам "смирений" ігумен Патрокл іменем арх. Дамаскіна відібрав електричне світло від сім'ї потерпілої і вигнав з поденої роботи старшу сестру нещасної жертви. Одним словом, почалося "смиреними іноками" страшне цькування нещасної сім'ї.

Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти". Не забувайте також про пресовий фонд одинокої української робітничої газети в Канаді!